DZIENNIK
PRAW

RZECZYPOSPOLITEY

KRAKOWSKIEY

Z ROKU

1 8 2 9.

MY PREZES
i SENATOROWIE
Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wiadomo czyniemy wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć będzie należało, iż gdy Najaśnieysze Trzy kray wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem Protegujące Dwory oznaymiły przez akkredytowanych przy Rządzie tuteyszym Pełnomocników swoich, notą Ich w dniu 19 Marca 1828 roku Prezesowi Senatu podaną, życzenie ustalenia nadal prawego porządku w tey Rzeczy-pospolitey, pomocą niektórych zmian w istniejących Statutach, i zwrócenia do właściwych karbów coby z nich przez opaczne Ustaw, fundamental-

nych tłómaczenie wyszło; tudzież wolę swoję ażeby praca ta była poruczoną Komitetowi z grona Senatu przez Jego Prezesa wyznaczonemu, ktoryby łącznie z namienionemi Pełnomocnikami Nayjaśnieyszych Dworów przygotował projekt odpowiadający Ich wysokiem zamiarom, a razem zajął się rozpoznaniem tytułów kwalifikacyi tych Osób, które po epoce upłynienia lat sześciu od ogłoszenia Ustawy Konstytucyjney do Urzędów od wyboru Reprezentacyi Krajowey zawisłych, bądź to w linii Administracyiney, bądź Sądowniczey powołanemi zostały; Komitet takowy poleceniu temu zadosyć uczynił, a następnie Pełnomocnicy Nayjaśnieyszych Protektorów nieomieszkali poddadź rzecz całą pod naywyższą Ich Dworów decyzią, o którey zawiadomionemi teraz Urzędownie zostawszy, oznaymujemy w poniższey osnowie, ktòre z paragraphów i artykułów Statutu wewnętrznego urządzenia Senatu w roku 1816 tudzież Statutu tyczącego się urządzenia Zgromadzeń Politycznych w dniu 10 Września 1817 przez Kommissyą Organizacyiną wyda-

nych, i jakiey zmianie ulegają; polecając zarazem, ażeby paragraphy i artykuły liczbami przy nich wyrażonemi w rzeczonych Stututach oznaczone, za utracające moc swoję, tu zaś poniżey umieszczone za obowięzujące i część nieoddzielną owych Statutów składające, tudzież w zdarzonych przypadkach za stanowcze prawidło uważanemi były. Zachowując z resztą nadal innym paragraphom i artykułom żadney zmianie nieuległym tęż samę moc prawną, jakiey dotąd używały; a nayprzód:

Au Statut de l' Organissation interieure du Senat.

§. 14.

Le President du Senat preside á ses deliberations, les ouvre et les dirige en general; á lui seul appartient le droit de lever la Seance, avant quoi aucun membre n'est authorise á quitter la Sale du Conseil. Il a egalemeut le droit d'ajourner les conclusions jusqu'á la prochaine Seance seulement. Si le President du Senat ou son remplaçant negligeait de revenir á

Co do Statutu wewnętrznego urządzenia Senatu. Osnowa poprawie uległych paragraphów jest następująca:

§. 14.

Prezes Senatu przewodniczy Jego Posiedzeniom, one zagaja, i niemi w ogólności kieruje. On sam ma prawo orzec Posiedzenie za ukończone, wprzód zaś żaden Członek nie jest upoważnionym do opuszczenia Sali Posiedzeń. Ma także prawo odroczyć uchwałę do następnego jednak tylko Posiedzenia. Gdyby Prezes Senatu, lub mieysce Jego zastępujący za-

la prochaine Seance sur la discussion a-journee, chaque Se-nateur sera authori-se, á le lui rappel-ler; en cas de refus de la part du Presi-dent il en sera fait mention dans le pro-tocole du Conseil. Il est aussi loisible au President du Se-nat de presider au Seances des secti-ons.

§. 15.

En cas d'absence ou de maladie du President, il est remplacè par un des Senateurs a tour de rôle. C'est á cette fin qu'apres l'arrivèe au Senat des Mem-bres nouvellement

niedbał na następu-jącem Posiedzeniu powrócić do odro-czonego przedmio-tu, każdy z Senato-rów upoważnionym jest do przypomnie-nia Mu tego; w ra-zie zaś wzbraniania się Prezesa, będzie o tem uczyniona wzmianka w proto-kòle Obrad. Wolno także Prezesowi Se-natu przewodniczyć Obradom Wydzia-łowem.

§. 15.

W razie oddale-nia się, lub choroby Prezesa zastąpi Go jeden z kolei Sena-tor. W tym zamia-rze corocznie po przybyciu do Sena-tu Członków nowo obranych, Senato-

èlus, les Senateurs tireront chaque année au sort, á qui d'entre eux sera la prèseance dans tel ou tel mois. Le remplaçant ne jouit pas des prèrogatives attachèes au rang du Prèsident du Senat. Celui-ci pourra cependant dèleguer á son remplaçant telle partie de ses attributions qu'il jugera convenable. Dans le cas d'absence d'au de lá d'un mois, le remplaçant jouira du droit d'inciative pour l'aggratiation en exceptant les peines criminelles.

§. 17.

Le Prèsident a l' inspection suprème

rowie ciągną losy, który z Nich w którym miesiącu, ma mieć porządkowe pierwszeństwo. Zastępujący Senator, nie używa prerogatyw przywiązanych do rangi Prezesa Senatu. Ten jednak może Mu udzielić części swoich attrybucyi, jaką za przyzwoite uzna. W razie dłuższego nad miesiąc jeden oddalenia się Prezesa Senatu, zastępujący Go Senator mieć będzie prawo inicyatywy do ułaskawienia, wyjąwszy kary kryminalne.

§. 17.

Prezes ma naywyższy dozor nad

sur les Sections du Senat, le Secretariat general, les Instituts Publics, sur l'execution des lois et ordonnances dans toutes les branches du service Public tant administratif que judiciare, et tenant á la Police. A cet effet tous les Chefs de Bureaux et les Presidens des Tribunaux ou plus-tot le President de la Cour d' Appel par le quel suivant l'article XVIII. de la Constitution le Senat exerce l'Inspection sur les Authorites judiciaires inferieures, envoyent au Bureau Presidial tous les six mois une liste de couduite de-

Wydziałami Senatu, Sekretaryatem generalnym, Instytutami Publicznemi, nad wykonaniem Ustaw i Rozporządzeń we wszystkich odnogach służby Publiczney, Administracyinych Sądowniczych' bądź Policyinych. Tym celem wszyscy Naczelnicy Biór i Prezesowie Trybunałów, albo raczey Prezes Sądu Appellacyinego za pośrednictwem ktòrego wedle artyk: XVIII. Konstytucyi Senat nadzoruje Władze Sądownicze niższe, przesyłaią do Biora Prezydialnego co sześć miesięcy listy kondui ty szczegoło-

taillèe de tous les employès en sousordres de quelle nomination qu'ils fussent. Le Prèsident du Sènat faissant usage de ces rapports et aprés s'etre convaincu du fait, indiquera les refractaires incapables ou nègligeans au Sènat, qui procedera contre eux suivant la gravitè d'objection et le grade du coupable. En cas de suspension le Sènat pourvoira au remplaçement au frais de 3/4 de la pension du suspendu, jusqu' á la Diète prochaine si le Coupable est un fonctionnaire dependent de l'election de la Chambre

we wszystkich podwładnych Urzędników, od czyjey bądź nominacyi zawisłych. Prezes Senatu czyniąc z takich list użytek, i przekonawszy się o wypadkach, wskazywać będzie nieposłusznych, niezdatnych, lub niedbałych Senatowi, który względem nich postąpi w miarę ważności zarzutu i stopnia obwinionego. W razie zawieszenia w Urzędzie, Senat wyznaczy Zastępcę na koszt zawieszonego z trzema czwartemi częściami pensyi jego, aż do następnego Seymu, jeżeli obwiniony jest urzędnikiem

ou de la Commune, ou bien jusqu' á sa révocation s'il ne depend que de la nomination du Senat. Outre le droit de desigoer les matieres qui doivent ètre introduites au Conseil, il a aussi celui d'initier les Objets qui doivent ètre soumis á la deliberation du Senat, á l'effet de quoi les Senateurs qui dirigent les Sections lui communiqueront leurs idees dans les jours oú il n'y aura point des Seances.

§. 19.

Il delegue á toute èspece de Commis-

zawisłym od wyboru Zgromadzenia Reprezentantów, albo od wyboru Gminy, lub też aż do odwołania Go, jeżeli Urzędnik ten, zawisł od nominacyi Senatu. Opròcz prawa oznaczenia przedmiotòw, mających bydź do narady wprowadzanemi, ma także Prezes Senatu prawo poczatkowania przedmiotów majacych bydź rozwadze Senatu poddanemi; w którym zamiarze Senatorowie przewodniczący w Wydziałach, udzielać Mu będą swych myśli w dnie od Posiedzeń wolne.

sions escepte la delegation á l'Assemblee, des Representans. Il lui est loisible de presider á des pareilles Commissions.

§. 21.

Il entre dans des raisons du retard des Affaires en general, et en fait aceller la marche; en consequence de quoi

a. Il a le droit d' exiger de chaque rapporteur ou delegue á une Commission, fut il Senateur ou non, que

§. 19.

Wyznaczanie Osób do wszelkiego rodzaju Kommissyów jest również tatrybucyą Prezesa Senatu, wyjąwszy delegacyą do Zgromadzenia Reprezentantów. Wolno Mu jest także prezydować w takich Kommissyach gdy zechce.

§. 21.

Wchodzi w przyczyny spóźnienia wszelkich ogólnie czynności, i bieg onych przyśpiesza: w tym celu

a. Ma prawo wymagania od każdego Refferenta, bądź delegowanego do Kommissyi, czyli ten jest Senatorem,

la tâche qui lui est imposée soit remplie exactement et à point nommè. *b*. On se tiendra strictement au terme fixè par le President. c. Si un employè quelconque ou Senateur, soit comme rapporteur ou en Commission, se trouvait dans l'impossibilite d'achever la tâche au terme prescrit, il sera oblige d'exposer au President par ècrit les motifs de ce retard, qui les ayant trouvès valables prolongera le terme. Dans le cas contraire, ou bien si le dèlai accorde etait de nouveau infructueux, le President du Sénat aura

lub inney rangi Urzędnikiem, ażeby poruczona Mu czynność była uskutecznioną dokładnie i w oznaczonym przeciągu czasu. *b*. Termin od Prezesa Senatu oznaczony winien bydź ściśle przestrzeganym. c. Gdyby który bądź Urzędnik, lub Senator, czy to jako Refferent, lub też jako Kommissyonujący, widział niemożność ukończenia poruczoney mu czynności w oznaczonym przeciągu czasu, winien będzie przełożyć na piśmie powody spóźnienia Prezesowi, który ważność ich uznawszy przedłu-

le droit de changer de rapporteur, et faire remplire la tâche par un autre individu capable aux fraix de l'Employé ou Sénateur en deffaut, qui sera tenu de payer de sa pension telle récompense que le Sénat trouvera convenable. Que si la tâche á remplire ne saurait être confiée qu'á un autre Sénateur, la reprise des Actes du Sénateur en deffaut pour en charger un autre des ses Collegues tiendra lieu de reproche a celui lá.

ży termin. W przeciwnym zaś razie, lub też gdyby przedłużony termin znowu bezskutecznie upłynął, Prezes Senatu, mieć będzie prawo zmienienia Refferenta i poruczenia wykonania czynności inney zdatney Osobie na koszt Urzędnika bądź Senatora uchybiającego, któręy Tenże obowiązanym będzie zapłacić z pensyi swojey takie wynagrodzenie, jakie Senat za przyzwoite uzna. Gdyby zaś czynność dopełnić się mająca niemogła bydź poruczoną jak tylko innemu Senatorowi, ode-

§. 23.

La haute Police depend du Président du Sénat, et il en a la direction. La correspondence en cet Objet se fait en son nom, et n'est signée que par lui seul; á cet éffet ainsi que pour maintenir les communications confidentielles dans la voie diplomatique le Président pourra se former un Bureau Presidial composé d'un Sénateur et d'un Chancelliste. Ce Sénateur pourra sous ce rappport sup pléer le Président en son absence. S'il était necessaire de mettre quelqu'un en état d'arrestation,

branie aktów Senatorowi uchybiającemu, dla powierzenia ich innemu z Kollegòw, uważanem będzie za wyrzut tamtemu uczyniony.

§. 23.

Policya wyższa (la Haute Police) jest przy Prezesie Senatu, i On sam nią kieruje, a z tego źròdła wynikające korrespondencye, wychodzą pod Jego imieniem, od Niego samego podpisane. Tym końcem równie jak celem znoszenia się konfiidencyonalnego w drodze Dyplomatyczney, Prezes Senatu będzie mógł sobie utwo-

le Président séra obligé de justifier cette demarche devant le Sénat dans l'éspace de 24 heures.

§. 37.

Note. Ce paragraphe cesse d'aprés ce qui est dit plus haut au §. 17.

rzyć Bióro Prezydyalne złożone z jednego Senatora i jednego Kancellisty. Senator ten będzie Go mógł w tym względzie w razie nieobecności zastępować. Gdyby wypadła potrzeba przyaresztowania kogoś, Prezes Senatu obowiązanym będzie krok ten w przeciągu dwudziestu czterech godzinach przed Senatem usprawiedliwić.

§. 37.

Nota. Paragraph ten ustaje wedle tego co wyżey w §. 17 powiedzianym zostało.

Powtóre

Au Statut Organiqne des Assemblées Politiques.

ART: 18.

Si le Marechal nomme serait empeché de Presider á l'Assemblée primaire par une maladie, ou par quelqu'autre motif important, dont la validité serait reconnue par le Sénat, il sera remplacé par un autre Citoyen jouissant du droit politique actif, que le Sénat designera, ou si le cas était

Co do Statutu urządzającego Zgromadzenia Polityczne, zaprowadzone wolą Nayjaśnieyszych Protektorów, zmiany są następującey osnowy:

ART: 18.

Gdyby Obvwatel Marszałkiem mianowany, dla choroby lub inney przeszkody, za ważną od Senatu uznaney, niemógł Zgromadzeniu Gminnemu przewodniczyć, zastąpi Go inny Obywatel używający praw Politycznych czynnych, którego Senat wyznaczy; lub gdyby przypa-

telement urgeant, qu'une nouvelle nomination ne pourrait arriver avant le jour fixé pour les diétines, par un juge de paix de l'arrondissement étant alors en fonction, qui ne pourra s'y refuser sous aucun prétexte.

ART: 19.

En cas de manque parmis les habitans d'une Commune jouissans des droits politiques à qui la Charge du Maréchal pourrait être conferée, le Sénat pourra y nommer le juge de paix de l'Arrondisement respectif, ou un

dek tak był nagłym, iżby do wyznaczenia takowego wyręczyciela przyyść niemogło przed dniem do odbycia Seymików naznaczonym, zastąpi Go Sędzia Pokoju właściwego Okręgu w ten czas Urząd sprawujący, który pod żadnym pozorem niebędzie mógł tego odmówić.

ART: 19.

Gdyby pomiędzy mięszkańcami Gminy jakiey używająccy praw Politycznych, niebyło komu czynu Marszałka poruczyć, Senat będzie mógł do tego mianować jednego z

autre Citoyen ayant droit de vôter, qui par là même sera authorisé dans ce cas, ainsi que dans le cas prevu par l'Article precedent à exercer pour cette fois-ci ce droit dans la Commune, où il gérera la fonction de Marechal.

ART: 36.

La seul objection admissible en ce lieu, qui pourrait être faite à un Citoyen mis sur la liste des Vôtans est celle de se trouver

Sędziów Pokoju właściwego okręgu, lub też innego Obywatela prawo głosowania mającego, który tym samym upoważniony będzie równie w tym przypadku jako też i w poprzedzającym Artykułem przewidzianym, do używania na ten raz prawa rzeczonego w Gminie, w którey Urząd Marszałka sprawować będzie.

ART: 36.

Jedyny zarzut jaki w tem mieyscu mógłby bydź Obywatelowi na liście głosujących zostającemu uczynionym, jest, iż się

en ètat d'accusation pour crime. En ce cas le Maréchal conjointement avec ses Assesseurs et deux autres Citoyens á son choix en decidèra definitivement par des Vots sècrets, et le Sécrétaire inserera cette circonstance dans le Protocole. Que si á la suite de cette decision le droit de vôter allait être refusè a l'accusè, le Maréchal lui enjoindra de quitter l'Assemblée.

'ART: 37.

La liste de Vôtans ètant ainsi dressèe, le Marè-

znayduje w stanie oskarżenia o zbrodnię. W takim razie Marszałek łącznie z Assesorami, i dwoma innemi Obywatelami od Niego wybranemi, stanowić o tem ostatecznie będzie sekretnemi kreskami, a Sekretarz zapisze tę okoliczność w protokóle. Gdyby zaś w skutku tego postanowienia prawo kreskowania było oskarżonemu zaprzeczonem, Marszałek zaleci mu oddalenie się z mieysca Obrad.

ART: 37.

Po ułożeniu tym sposobem listy głosujących, Marsza-

chal conformement á l'ordre prescrit par l'Acte de Convocation, invitera l'Assemblée d'accéder aux elections. Mais avant de le faire, il sera particulierement tenu de fixer l'attention de l'Assemblée sur la necessité de ne donner ses suffrages qu'á des Candidats munis de qualifications prescrites par l'Article XIX. de la Constitution, dont il fera lecture á l'Assemblée á haute voix.

ART: 38.

Ceux qui desireraient d'etres élus

łek stosownie do wskazanego Aktem zwoławczym porządku wezwie Zgromadzenie do przystąpienia do obioru Kandydatów. Wprzód jednak obowiązanym szczególniey będzie zwrócić uwagę Zgromadzenia na potrzebę niedawania kresek jak tylko Kandydatom posiadającym kwalifikacye Artyk: XIX. Konstytucyi przepisane, ktore w Zgromadzeniu głośno odczytanemi bydź mają.

ART: 38.

Ktoby sobie życzył bydź obrany

Representans ou fonctionnaires, doivent s'adresser avec leurs petitions au Marechal, mais cela ne pourra pas limiter la liberte d' elire aussi ceux qui ne s'etant pas offert eux mêmes, auraient ete proposes comme Candidats par quelques membres de l' Assamblee. Chaque fonctionnaire Public salarie, sans en excepter les Maires de Communes s'il veut être Representant doit s'adresser prealablement au Senat, pour lui en demander la permission et la presenter au Marechal.

Reprezentantem, lub Urzędnikiem, winien podać o to swą prośbę Marszałkowi, to jednak nieogranicza wolności obrania tych, którzyby niezgłosiwszy się, byli od którego z Członków Zgromadzenia podanymi. Każdy urzędnik Publiczny płatny, nie wyłączając nawet Wóytów Gmin, jeżeli chce bydź obrany Reprezentantem, winien jest udać się poprzednio do Senatu z prosbą o pozwolenie, i takowe Marszałkowi okazać.

ART: 41.

L' on procèdera aux suffrages secrets de la maniere suivante. D'apres le nombre des Vôtans il se trouvera une quantité suffisante de petites balles, tant blanches que noires, en comptant deux pour chaque vôtant, savoir une blanche et une autre noire qui lui seront remises toutes deux apres quoi le Marechal lira hautement le nom du Candidat, et un des Asseseurs appellera d'apres le tour de rôle les vôtans, dont chacun mettera une de ces balles dans un vase

ART: 41.

Kreskowanie ciche odbywać się będzie w następującym sposobie: wedle liczby głosujących przygotowana będzie potrzebna ilość gałek białych i czarnych rachując po dwie na każdego z głosujących, to jest jedna biała druga czarna, które mu obiedwie oddanemi zostaną: poczem Marszałek wymieni głośno imię Kandydata, a jeden z Assessorów przywoływać będzie porządkiem kreskujących, z których każdy wrzuci jednę z mianych gałek w sto-

posé devant le President, sa voir le vôtant en faveur du Candidat mettera la blanche, la balle noire designera le contraire. Le vôtant jette ensuite la balle qui lui reste dans un autre vase, et retourne á sa place. La vôtation étant finie, le President avec les Assesseurs vuide les vases et compte les balles tant blanches que noires, dont le Secrétaire inserera le nombre au protocole. De la même façon on donnera les suffrages á d'autres Candidats. Les élections ainsi finies pour chaque emploi séparement les As-

jące przed Prezydującym naczynie. Biała gałka oznaczać będzie kreskę za Kandydatem daną, czarna zaś przeciwnie. To uskuteczniwszy, kreskujący wrzuci drugą pozostającą mu gałkę w drugie znowu naczynie i powróci na mieysce. Po skończonem kreskowaniu, Prezydujący z Assessorami wypróżni naczynia i obliczy gałki tak czarne jak białe, których ilość Sekretarz w protokóle zapisze. Tym samym sposobem kreskowano będzie na innych Kandydatów. Tak obiór na każdy z osobna Urząd u-

sesseurs compteront les suffrages, et celui qui aura eu le plus grand nombre des balles blanches sera declarè èlu. Néanmoins il sera fait mention au protocole de tous les Candidats dont l'election aura ete mise aux voix, en indiquant specialement le nombre des suffrages que chacun d'eux aura eu en sa faveur.

kończywszy, Assessorowie porachują kreski, a ten za kim będzie naywiększa liczba gałek białych będzie za obranego ogłoszonym. Z tem wszystkiem ma bydź w protokóle uczyniona wzmianka o wszystkich Kandydatach na których będzie kreskowano z wyszczególnieniem ilości kresek którą każdy z nich miał za sobą.

ART: 45.

Note. Cet article cesse tout á fait á cause des ammendemens proposès par rapport aux Articles posterieurs

ART: 45.

Nota. Artykuł ten ustaje zupełnie z powodu popraw poniżey domieszczonych, przy Artykułach odnoszą-

concernans la validite des èlections.

ART: 46.

Après la clôture de la séance le Marèchal transmettra au Sénat l'original du protocole avec ses annexes, contenant toutes les conclusions de l'Assemblèe, et pour ce qui regarde les èlections de Représentant, du maire de Commune ou des Candidats pour les places dans la ligne judiciaire, avec tous les titres Authentiques, que les concurrens auront produits pour preuve des quali-

cych się do ważności obiorów.

ART: 46.

Po zamknięciu Obrad, Marszałek prześle Senatowi oryginalny protokół z wszelkiemi do niego należącemi annexami, obeymujący wszelkie zapadłe na posiedzeniu uchwały: a co się dotycze obioru Reprezentanta, Wóyta Gminy, albo Kandydatów na mieysca w linii Sądowniczey wakujące, z wszelkiemi tytułami autentycznemi jakie ubiegający się złożyli w dowód posiada-

tés requises par les articles IX. et XIX. de la Constitution.

ART: 53 et 54.

Le Sénat prononcera égalément sur l'invalidité totale, que sur l'invalidité partiele des Assemblées primaires et de ses Arretés.

ART: 55.

Le Sénat aprés avoir examiné les protocoles d'elections et les avoir trouvés conformes á la Constitution, et nommément a la teneur de l'Article XIX. formera une

nia przymiotów artykułami IX. i XIX. Konstytucyi żądanych.

ART: 53 i 54.

Senat stanowić będzie równie o nieważności całkowitey, jako też i nie ważności częściowey Zgromadzeń Gminnych i Ich uchwał.

ART: 55.

Senat przewrzawszy protokóły obiorow i znalazłszy je zgodnemi z Konstytucyą, a mianowicie z osnową artykułu jey XIX. ułoży listę Reprezentantów równie

Liste des Répresentans et celle des Candidats pour les places vacante dans la judicature, et publiera l'Acte de la Convocation de la Diéte. Si le Sénat en son grand complet trouvait, que le Candidat pour la Répresentation ou la judicature qui aura eu le plus grand nombre des suffrages á l'Assemblée primaire, manquerait d'une maniére tout á fait évidente d'une des qualifications requises par l'Article XIX. de la Constitution ; ce Candidat ne pourra point être placé sur la dite Liste. Quant aux membres

jak Kandydatów do mieysc Sędziowskich wakujących, i ogłosi akt zwołujący Zgromadzenie Reprezentantów. Gdyby Senat w w wielkim komplecie zebrany uznał, iż Kandydatowi na Reprezentanta lub mieysce Sędziowskie mającemu za sobą nayw iększą ilość kresek na Zgromadzeniu Gminnem, zbywa widocznie na którey z kwalifikacyi artykułem XIX. Konstytucyi wymaganych, Kandydat taki niebędzie mógł bydź umieszczonym na rzeczoney liście. Co do Członków Reprezentacyi Senat

de la Représentation, le Senat examinera les titres du Candidat élu eventuellement par l'Assemblée primaire, qui apres celui là aura eu le plus des suffrages, et le placera sur la liste des Représentans, s'il se trouve légalement qualifie. Si d'apres ce procedé tous les Candidats se trouvaient dépourvus des qualifications legales, le Senat ordonnera une nouvelle élection, et notifiera sans delai aux Candidats dechus leur nonadmission avec les motifs qui s'y opposent. Enfin apres avoir terminé cet

roztrząśnie tytuły Kandydatów obranych, na wypadek przez Zgromadzenie Gminne, a który z nich po tamtym miał naywięcey kresek, tego na Liście Reprezentantów umieści, jeżeli go znaydzie należnie ukwalifikowanym. Gdyby zaś tym sposobem postępując wszyscy Kandydaci znaleźli się niedostatecznie ukwalifikowanemi, Senat nowy obiór nakaże, i zawiadomi bezzwłocznie usunionych Kandydatòw o ich niedopuszczeniu, z wyrażeniem powodow skłaniajacych Go do tego. Z re-

examen, il nommera trois de ses membres pour sieger dans l' Assemblee des Representans.

ART: 78.

Le Senateur qui à cet effet aura ete choisi par le Senat parmi ses trois membres delegues, ouvrira (apres avoir trois fois frappe du baton) la Seance par une courte harangue tenue à la place du President futur de la Chambre des Representans, et par la lecture de l'Acte de Convocation. Apres quoi

sztą ukończywszy tę czynność, wyznaczy z pomiędzy siebie trzech Członków w Zgromadzeniu Reprezentantów zasiadać maiących.

ART: 78.

Senator z pomiędzy trzech delegowanych do tego od Senatu wybrany, (po trzechkrotnym laską uderzeniu) zagai Posiedzenie krótką przemową, z mieysca Prezyduiącemu w Zgromadzeniu Reprezentantów przeznaczonego, i odczytaniem Aktu zwoławczego. Po czem wymieni Członków Zgroma-

il sommera les membres de l'Assemblée chacun par son nom selon la liste communiquée par le Sénat, á prendre leurs places dans l' Ordre préscrit.

ART: 80.

Le Sénateur qui ouvrira la Séance exposera par écrit á la Chambre de la part du Sénat les mesures duement motivées, que celui-ci aura pu prendre pour rectifier les éléctions des Représentans contraires á la Constitution, sur les quelles on ne pourra plus revenir, ainsi

madzenia, wedle Listy sobie od Senatu udzieloney, i wezwie ich do zajęcia mieysc w porządku przepisanym.

ART: 80.

Senator posiedzenie zagajający, przeczyta udzielone Mu od Senatu na piśmie należnie upowodowane pobudki, które Go skłoniły do sprostowania obioru Reprezentantów niezgodnie z Konstytucyą nastąpionego, względem których jednak naradzać się w Izbie niebędzie można.

que les doutes ulterieurs élevés contre l' Admissibilité de quelque Réprésentant, et il demandera á la Chambre de déclarer, si l'un ou l'autre des membres présens n'aurait point á faire quelque objection deja mise par écrit contre l'un ou l'autre des Représentans.

równie jak dalsze wątpliwości jakieby jeszcze w względzie przypuszczenia do Izby którego z Reprezentantów powstać mogły. A nakoniec zapyta Izby czyli który z Jey Członków obecnych niemiałby jakiego na piśmie już przygotowanego zarzutu, przeciw któremu z Reprezentantów.

ART: 82.

La chose étant éclaircie de cette façon, et aprés que se seront éloignées les personnes interessées, c'est á dire celles, contre les quelles les objecti-

ART: 82.

Po takiem rzeczy wyjaśnieniu i po oddaleniu się Osób interessowanych, to jest tych przeciw ktorym zarzuty poczynionemi zostały: Senator za-

sons ont été faites, le Sénateur qui a ouvert la Séance s'adressera á l'Assemblée en lui demandant si l'objection elevée contre N. Représentant de la Commune N. ou délégué N. est suffisamment ecartée ou non? par le fait que &c. Si la Chambre decide affirmativement, le dit Sénateur l'invitera á sieger dans l'Assemblée; dans le cas contraire, il lui notifiera la radiation de la liste en alleguant les raisons qui determinérent la Chambre á cette démarche. — La Chambre ne pourra, jamais suppléer

gajający zapyta się Zgromadzenia, czyli zarzut uczyniony P. N. Reprezentantowi Gminy N, lub Delegowanemu N. jest dostatecznie odbitym lub nie? tymiż, i t. d. Jeżeli Izba orzecze na stronę zarzutowi uległego w sposobie potwierdzającym, Senator zagajający wezwie Go do zajęcia mieysca w Zgromadzeniu: w przeciwnym zaś razie oznaymi Mu o wykreśleniu Go z listy z przytoczeniem powodów, Izbę do tego skłaniających. Izba nie może chociażby też i jednomyślną Uchwałą, zastąpić

cretaire de l'Assemblée. Que s'il se permettait quelqu' infidelité en publiant dans le bulletin ce qui n'a pas été inséré au protocole, ou bien s'il publicait comme authentique un discour mis posterieurement par ecrit avec des corrections qui n'auraient pas été connues á la Chambre, le Sénat aprés avoir verifié le fait, prononcera contre le coupable l'arret de suspension tout au plus pour trois années dans ses droits de voter dans les Diétines et d'être élu Représentant, et fera en outre pour

mi, który gdyby sobie pozwolił jakiey niewierności, czy to w ogłaszaniu doniesieniami temi coby niebyło w protokoł wpisanym, czy też w podawaniu za autentyczne mów późniey napisanych z poprawami w Izbie nieodczytanemi, Senat po sprawdzeniu okoliczności, wyda na winnego wyrok zawieszenia Go naywięcey na lat trzy w prawie głosowania na Seymikach, i bycia obranym na Reprezentanta, a oprócz tego rozkaże dla wiadomości powszechney sprostować pismami Pu-

detromper le public redresser par des feuilles publiques l'erreur qui se serait glissé dans le bulletin.

ART: 105.

Immediatement après que le choix des trois Commissions aura été fini, le Président de l'Assamblee des Représentants le notifiera sans rétard au Sénat, qui de son sein nommera aussi des pareilles Commissions, qui avec les Comités des Répresentans puissent deliberer sur les changemens désirés et leur donner des

bliczneml wśliznioną w doniesienia pomyłkę.

ART: 105.

Zaraz po obiorze trzech Kommissiów w zgromadzeniu Reprezentantów zawiadomi o niem bezzwłocznie Senat, który z swey strony zamianuje podobnież z grona swojego Kommissye, któreby z Wydziałami Reprezentacyi naradzały się względem żądanych odmian, i dawały im potrzebne objaśnienia. Sena-

par une decision même unanime á un déffaut quelconque des qualifications requises par l'Article XIX. de la Constitution. Mais elle aura le droit aprés s'ètre constitué, de demander au Sénat, soit de son propre mouvement, soit á la reclamation de quelque Candidat qui se croîrait lésé par la decision de ce dernier, la justification plus détaillée de son élimination la quelle elimination cependant restera en tous cas definitive.

ART: 92.

Le Président de l'Assemblée des Ré-

jakikolwiek brak kwalifikacyi artykułem XIX. Konstytucyi wymaganych. Mieć wszakże będzie prawo, po zaistnieniu swoim, zażądania od Senatu, bądź to z własney woli, bądź na żądanie którego z Kandydatów, któryby się mniemał bydź decyzyą jego pokrzywdzonym, szczegółowego usprawiedliwienia powodów wykreślenia onego, które jednakże wykreślenie uważanem będzie w każdym razie za ostateczne.

ART: 92.

Prezydujący w Zgromadzeniu Re-

prèsentans aprés avoir reçu le baton de Marechal et en ayant frappe trois fois, prendra la parole en exposant aux Membres de la Chambre le but de l'Assemblee et l'importance des obligations dont leurs Concitoyens ou Commettans les ont charge.

prezentantów odebrawszy laskę Marszałkowską, i nią trzykrotnie uderzywszy, zabierze głos, w którym przedstawi Zgromadzeniu ważność obowiązków na nich przez Obywateli ktorzy ich wysłali włożonych.

ART: 98.

Toutes les relations publices sur les opèrations journalieres de la Diete ne seront pas règardées comme authentiques, si elles ne se trouvent pas signees par le Se-

ART: 98.

Wszelkie doniesienia o codziennych czynnościach Seymu głoszone, nie będą za autentyczne uważanemi, jeżeli nie będą od Sekretarza Zgromadzenia podpisane.

éclaircissements nécessaires. Les Sénateurs délégués à des Commissions en fairont avec les cinq Réprésentans une partie integrante, et ce n'est qu'en présence des dits Sénateurs et avec leur concours, que les Commissions pourront déliberer sur des objets rélatifs, et signer conjointement les protocoles. Toutes les opinions divergeantes y seront fidelement inserées et le Sénat en prendra connaissance par les rapports, que ses délégués seront obligés de lui donner.

torowie do tych Kommissyów delegowani, składać będą wspólnie z pięciu Reprezentantami część ich nierozdzielną. A Kommissye te nie inaczey jak w obecności rzeczonych Senatorów i łącznie z Niemi naradzać się będą mogły nad dotyczącemi ich przedmiotami, równie jak podpisywać protokoły obrad swoich. Wszelkie odmienne zdania będą w nich wiernie zapisywanemi, a Senat winien bydź o nich zawiadomianym pomocą rapportów, które Delegowani jego są mu

zdawać obowiązanemi.

ART: 111.

La Commission Qualifiante aprés s'etre assurée que les Candidats pour les places du Président du Sénat, et des Sénateurs, possedent toutes les qualifications que l'article XIX. de la Constitution prescrit pour devenir Sénateur par l'election des Représentans, dressera les listes des Candidats pour chaque Emploi séparement et les présentera au Président de l' Assemblée en y annexant des Docu-

ART: 111.

Kommissya kwalifikacyina zapewniwszy się, iż Kandydaci do mieysc Prezesa Senatu i Senatorów posiadają wszelkie kwalifikacye artykułem XIX Konstytucyi do osiągnienia tych mieysc z wyboru Reprezentantów przepisane, ułoży listę Kandydatów do każdego z osobna Urzędu, i poda ją Prezydującemu w Zgromadzeniu z dołączeniem autentycznych dowodów przez Kandydatów na poparcie ich ty-

mens authentiques que les Candidats auront produits á l'appui de leurs titres et avec son opinion sur chaque Candidat en particulier si elle le trouve doué des qualités requises ou non.? Si un membre quelconque du Comité qualifiant élevait des doutes sur l'eligibilité d'un Candidat d'aprés les dispositions de l' Article XIX. de la Constitution, ce cas devra être aussitôt porté á la connaissance du Sénat, qui decidera la dessus en dernier ressort; — Ce qui devra aussi avoir lieu au cas, si aprés la présen-

tułów złożonych; tudzież swoją opinią co do każdego Kandydata w szczególności, wyrażając czyli go znayduje dostatecznie ukwalifikowanym lub nie? Gdyby którykolwiek z Członków Kommissyi kwalifikacyiney wniósł jaką wątpliwość względem obieralności Kandydata, stosownie do artykułu XIX Konstytucyi, zdarzenie to winno będzie bydź oznaymionym Senatowi, który w tey mierze ostatecznie zadecyduje. Co także nastąpić będzie powinno w razie, gdyby po podaniu li-

tation de la liste au President de l'Assemblée des Représentans un tel doute se serait élevé dans la Chambre par tel de ses membres que se soit.

ART: 112.

S'il arrivait qu'un Candidat d'aprés ce qui est dit dans l'Article précedent ne fut pas reconnu par le Sénat pour qualifié et serait pour cela rayé de la liste et qu'il croyait cependant avoir des qualifications prescrites par l'Article XIX de la Constitution; il lui sera permis d'exposer á l' Assemblée

sty Prezydującemu w Zgromadzeniu Reprezentantów podobna wątpliwość wniesioną została w Izbie przez którego bądź z Jey Członków.

ART: 112.

Gdyby się zdarzyło, iż który z' Kandydatów stósownie do tego co się w poprzedzającym artykule powiedziało, nie był przez Senat za dostatecznie kwalifikowanego uznanym, i przeto był z listy wykreślonym, a mimo tego mniemał mieć kwalifikacye artykuł: XIX Konstytucyi przepisa-

par son Président ses motifs, et les appuyer des preuves authentiques. Le Président aprés avoir suspendu les élections, sera tenu de porter cette réclamation sans le moindre delai á la connaissance du Sénat qui en decidera deffinitivement.

ART: 113.

Les objections qui pourraient être elevées en vertu des Articles 111 et 112 devront être faites contre tous les Can-

ne, niewzbronno mu będzie przełożyć Zgromadzeniu Reprezentantów przez Prezydującego w Niem swoich powodów popartych autentycznemi dowodami. Prezydujący zawiesiwszy obiory winien będzie bez naymnieyszey odwłoki o tem odwołaniu się donieść Senatowi, który w tey mierze ostatecznie orzecze.

ART: 113.

Zarzuty mogące bydź czynionemi, na mocy artykuł: 111 i 112 powinny będą bydź wniesionemi przeciw

didats s'il y a lieu, dans une même séance, passée laquelle, aucun sursis ulterieur d'election ne sera plus permis, mais on devra y acceder aussitôt que la réponse du Sénat sera arrivée.

ART: 151.

Les séances journalieres de la Diete ne pourront être ouvertes á moins que deux tierces du nombre total des Réprèsentans ne soient presents. Si le Représentans négligeaient de se

wszystkim Kandydatom (jeśli takowe mieysce mieć mają) na jednymże Posiedzeniu, po którem żadne dalsze obiorów odraczanie niebędziej więcey dozwolonym, lecz do nich przystąpić będzie należało, jak tylko odpowiedź Senatu nadeydzie.

ART: 151.

Posiedzenia codzienne Seymu nie będą mogły bydź zagajanemi, jeżeli przynaymniey trzy czwarte części całkowitey liczby Reprezentantów nie znaydą się obecnemi. Gdyby Repre-

présenter aux séances en si grand nombre que les déliberations de la Chambre ne pourraient avoir lieu à defaut du complet préscrit, si-dessus; le Président de l'Assemblée les invitera par trois jours consecutifs destinés aux Séances, a justifier leur absence; que s'ils refusaient de se présenter encore sans alleguer des raisons gráves, le Senat sur l' information du Président de l'Assemblée aprés avoir examiné les justifications, prononcera contre les Représentant ou delegués en defiait la su-

zentanci zaniedbywali przychodzić na Posiedzenia w takiey liczbie, iżby przeto narady Izby micysca mieć niemogły dla braku wspomnionego dopiero kompletu, Prezydujący w zgromadzeniu wzywać Ich będzie przez trzy następne dni do Posiedzeń przeznaczone, ażeby nieobecność swoję usprawiedliwili. Gdyby zaś mimo tego przybywać zaniedbywali, bez dania ważnych przyczyn, Senat zawiadomiony o tym przez Prezydującego w Zgromadzeniu, rozpoznawszy usprawiedliwienia,

spension dans leur droit de vôter dans les Assemblée primaires et de sieger dans l' Assemblee des Representans pour trois annees conseeutives, et après avoir déclaré la Diete suspendue tout au plus pour six semaines, convoquera sans delai les Assemblées primaires pour suppleer aux Representans destitués, et les remplacer par des nouvelles élections. Que si le cas toucherait un Senatenr ou un juge de Payx dependant de la nomination du Senat, il en suppleera le Nombre dans le plus court

orzecze na Reprezentantow lub Delegowanych ucbybiających, zawieszenie Ich w prawie głosowania w Zgromadzeniu Gminnym i zasiadaniu w Zgromadzeniu Reprezentantów przez trzy następne lata; a wstrzymawszy czynności Seymowe naywięcey na sześć tygodni, zwoła bezzwłocznie Zgromadzenia Gminne celem obrania w mieysce przestających urzędować Reprezentantów innych i uzupełnienia tym sposobem ich liczby Gdyby zaś przypadek ten ściągał

délai possible. Dans cet intervale la Diète demeurera suspendue, et sauve la validité de ce qui aura déja été passé dans les formes constitutionnelles, elle continuera ses traveaux ulterieurs faites, les élections pour completer s'il est nécessaire les quatre semaines prescrites par l'Article X. de la Constitution. Si le cas arrive avant les élections aux emplois, le Statuts qui reste á cet égard jusqu'á l'installation des nouveaux élus.

się do Senatora, lub Sędziego Pokoju zawisłego od nominacyi Senatu, Senat uzupełni tę lic bę jak bydź może nayspiesznie y. W tym przeciągu czasu Seym pozostanie w zawieszeniu, i zachowawszy w zupełney mocy to co już w Niem wedle form Konstytucyinych zaydzie, odbywać będzie, po uskutecznieniu obiorów, dalsze swoje prace aż do uzupełnienia, jeżeli tego potrzeba wymagać będzie, czterech tygodni artykułem X. Konstytucyi przepisanych. Gdyby wypadek ten zdarzył się

przed przystąpieniem do obiorów na Urzędy, stan rzeczy dotychczasowy (Status qui) pozostanie w tey mierze aż do wprowadzenia w urzędowanie nowo obranych.

Nakoniec, że wzmiankowany na początku Komitet ośmielił się przełożyć Nayjaśnieyszym Protektorom, potrzebę położenia granic zbyt obszernemu tłómaczeniu domieszczonego w artykule XIX. Konstytucyi przywileju wyłączeń, służących dawnym Urzędnikom byłego Xięztwa Warszawskiego zależącym od mianowania Królewskiego lub obioru na Seymikach, i zastosowania wyrazów tego przywileju do ducha w jakim takowy dawcy Konstytucyi naszey zdawali się onego udzielić. — A razem zaproponował:

Interprétation authentique, touchant les éxemption énoncées dans l' Article XIX. de la Constitution.

„ Un emploi de „la nomination Royal et gère dans „le cidevant Duché „de Varsovie, ne „donne le droit d' „éxemption qu'autant, que la patente y relative „aura été accordée „pour un emploi „permanent et salarié par le trésor „public, dans une „ligne soit administrative soit judiciaire, ou bien

Wykład autentyczny tyczący się wyłączeń domieszczonych w Artykule XIX. Konstytucyi, tey osnowy:

„Urząd zawisły „od mianowania „Królewskiego „i sprawowany w „czasie istnienia byłego Xieztwa Warszawskiego, o „tyle tylko nadaje „prawo wyłączenia, o ile wydany „do tego patent tyczył się Urzędu „stałego, i z Skarbu Publicznego „płatnego, bądź to „w linii Administracyiney bądź

„pour une charge „dans les troupes „de ligne; les Offi- „ciers cependant „ne pourront pre- „tendre qu'á des „emplois Admini- „stratifs. De meme „le Privilege d'é- „xemption quant „aux fonctionnai- „res nommes par „la Commission Or- „ganisante ne s'e- „tendra dans la li- „gne Administra- „tive au de lá du „grade des Adjoins „dans les Sections „du Senat comme „aussi de ceux de „la Police inclusi- „vement; et dans „la ligne judiciaire „en commencant „par le juges, que „jusqu' aux foncti-

„Sądowniczey: al- „bo też stopnia w „Woysku Linio- „wym; Officero- „wie jednak mogą „się tylko ubiegać „o Urzędy w linii „administracyiney „podobnież co do „Urzędników mia- „nowanych od „Kommissyi Orga- „nizacyiney, przy- „wiley wyłączenia „rozciągać się bę- „dzie w linii Admi- „nistracyiney nie „daley jak do Ad- „junktów w Wy- „działach Senatu i „Policyi włącznie, „w linii zaś Sądo- „wniczey, jak do „Urzędników pod- „władnych wyż- „szey rangi, jakie- „mi są, Assessoro-

„onnaires subalter-
„nes du plus haut
„grade, tels que les
„Assesseurs, Procu-
„reurs , Greffiers ,
„Notaires et les Sè-
„crétaires des deux
„Instances inclusi-
„vement, bien en-
„tandu, que ce sera
„seulement dans la
„même ligne et
„dans la Représen-
„tation. Enfin, les
„Professeurs à l'U-
„niversité de Cra-
„covie, trouvés en
„place ou nommés
„par la Commissi-
„on Organisante
„seront censés jouir
„du dit privilège
„d'exemption avec
„cette difference
„cependant , que
„les Professeurs des
„toutes les facultès

„wie, Prokuratoro-
„wie , Pisarze Są-
„dowi, Notaryusze
„i Sekretarze obu
„Instancyi włącz-
„nie , ma się zaś
„rozumieć, iż to
„tylko w liniach
„właściwych i w
„Reprezentacyi.
„Nakoniec Profes-
„sorowie w Uni-
„wersytecie Kra-
„kowskim , któ-
„rych Kommissya
„Organizacyina w
„mieyscach zasta-
„ła, lub mianowa-
„ła , uważanemi
„bydź powinni za
„maiących prawo
„do namienionego
„przywileju wyłą-
„czenia , z tą je-
„dnakże różnicą ,
„iż Professorowie
„wszystkich Wy-

„á la dite Univer-
„sité pourront pre-
„tendre (autant
„que le Statut Aca-
„demique le leur
„permet) á etre
„nommés á toutes
„les places dans la
„ligne Administra-
„tive et á celle de
„Représentant; et
„que seulement les
„Professeurs de la
„faculte juridigue,
„ou ceux, qui quoi-
„que employés
„dans d'autres fa-
„cultés se trouve-
„ront cependant
„honnorés du Di-
„plome de Docteur
„en droits, pour-
„ront briguer aussi
„les places dans la
„ligne judiciaire.

„działów w rze-
„czonym Uniwer-
„sytecie, mogą u-
„biegać sie (o ile
„im tego Statut A-
„kademicki dozwa
„la) o wszelkie
„mieysca w linii Ad
„ministracyiney, i
„o dostoyność Re-
„prezentanta, Pro-
„fessorom zaś tyl-
„ko Wydziału Pra
„wa, albo tym kto-
„rzy aczkolwiek w
„innych Wydzia-
„łach Uniwersyte-
„tu użyci, byliby
„jednak zaszczyco-
„nemi dyplomatem
„Doktorów Oboy-
„ga Prawa, wolno
„jest ubiegać się
„także o mieysca
„w linii Sądowni-
„czey.

„Il est au reste
„à remarquer, que
„l'exemption sus-
„mentionné ne po-
„urra en aucun cas
„lever l'obstacle de
„parenté, qui en
„vertu de l'Article
„XIX. de la Con-
„stitution est un
„empechement
„pour briguer des
„places electifs.

„Z resztą czyni
„się uwaga, iż wyż
„wspomnione wy-
„łączenie; nieusu-
„wa w żadnym ra-
„zie zawady po-
„krewieństwa, któ
„ra wedle Artyku-
„łu XIX. Konsty-
„cyi jest na prze-
„szkodzie do ubie-
„gania się o miey-
„sca obieralne.

Skoro więc zostało nam notą Pełnomocników trzech NAYJAŚNIEYSZYCH PROTEGUJĄCYCH DWORÓW oznaymiono; iż Też NAYJAŚNIEYSZE DWORY, nietylko przedstawienie to łaskawie przyjąć raczyły, lecz oraz chcą; ażeby wykład dopiero w osnowie przywiedziony był uważanym za mający moc prawa; i stanowiący część nieodłączną ustaw fundamentalnych kraju tego. Stósując się przeto do tey wyraźney naywyższey NAYJAŚNIEYSZYCH PROTEKTORÓW woli, zalecamy i rozkazujemy, ażeby te wszy-

stkie powyższe postanowienia, jako prawo od tey chwili obowiężujące uważanemi, i od kogo zależy ściśle dopełnianemi były. Dla podania zaś tego wypadku do powszechney wiadomości, umieścić ninieyszą Uchwałę Naszą w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych polecamy. — Działo się na Posiedzeniu Naszem dnia drugiego Styeznia tysiącznego ośmsetnego dwudziestego dziewiątego roku.

Wodzicki.

Mieroszewski, Sekr: Jen: Sen:

L.S.

OSTRZEŻENIE.

ooooooo

Że po ogłoszeniu drukiem postanowienia Senatu z dnia 2 Stycznia 1829 roku Nro 9 Dzien: Gł: zapadłego, a w Dzienniku Praw umieszczonego, znalezionemi zostały niektóre istotne pomyłki w texcie Polskiem, łatwo w porównaniu z położonym obok textem Francuzkiem za autentyczny uważanym spostrzeżonemi bydź mogące: podpisany ma sobie za obowiązek upraszać ninieyszym każdego, exemplarz rzeczonego postanowienia posiadającego o popra-

wienie onych w następujący sposób: Na kar: 35 w art: 105 w mieyscu wyrazów: *zaraz po obiorze trzech Kommissyów w Zgromadzeniu Reprezentantów*, powinno bydź: *zaraz po obiorze trzech Kommissyów, Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów i t. d.* — I znowu na kar: 41 w artyk: 151 w mieyscu: *Posiedzenia codzienne Seymu nie będą mogły bydź zagajanemi, jeżeli przynaymniey trzy czwarte części całkowitey liczby Reprezentantów nieznaydą się obecnemi*; powinno bydź: *Posiedzenia codzienne Seymu nie będą mogły bydź zagajanemi, jeżeli przynaymniey dwie trzecie*

części całkowitey liczby Reprezentantów nie znaydą się obecnemi.

W texcie zaś Francuzkiem, tegoż samego art: 151 na kar: 44 od wierszu dziewiątego do dwunastego włącznie, zamiast *elle contiuera ses travaux ulterieurs faites, les election*, powinno bydź: *elle continuera ses travaux ulterieurs, les elections faites i t. d.*

Mieroszewski
Sekr: Jen: Sen:

Nro 2725.

SENAT RZĄDZĄCY

W. M. Krakowa i jego Okręgu.

Zważywszy, iż nieuchylony dotąd Dekret Najjaśniejsz: Króla Jmci Saskiego Xiążęcia Warszawskiego w dniu 14 Stycznia 1812 r. wydany, sposób postępowania w dochodzeniu należytości, od Dzierżawców Dóbr Narodowych i rozstrzygania sporów z rzeczonych dzierżaw wynikających przepisujący, potrzebuje republikacyi, ażeby go odświeżyć w pamięci powszechnej; takowy w całej osnowie w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych zamieszcza jak następuje:

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 14 Mca Stycznia 1812 roku.

FREDERYK AUGUST
z Bożej łaski
Król Saski Xiążę Warszawski &c.

Zważywszy uczynione Nam przedstawienie Naszego Ministra Przychodów i Skarbu, iż wielu Dzierżawców dóbr Narodowych chociażeśmy dla nich Dekretami Naszemi, jako to sześciu dawniejszych Departamentów pod dniem 5tym Lipca 1810 roku zaległości połowę z roku 1809/10 na rat jedenaście rozłożyć, a drugą tychże połowę niemniej należytości z lat dawniejszych do kompensaty za pożyczkę i pretensye przy nich pozostawić, zaś czterech nowych Departamentów pod dniem 5tym Mca Listo-

pada 1811 jednej czwartej części sum dzierżawnych to jest z roku 1808/9 1809/10 i 1810/11 do ukończenia rachunków i rozstrzygnienia pretensyi za kaucyami poczekać dozwolili, w opłacie rat biegnących zalegają, a przeto Skarb w oczekiwaniu regularnego wpływu, i polegające na tymże wpływie krajowych wydatków fundusze zawodzą, celem więc rychłego zapobieżenia szkodzie Skarbu, po wysłuchaniu Naszej Rady Stanu postanowiliśmy i stanowiemy co następuje:

Artykuł 1.

Gdy Dzierżawcy dóbr Narodowych z mocy artyk: 1712 Kodexu Cywilnego szczególnym i osobnym Rządowym urządzeniom podlegają, chcemy przeto aby za należytości z kontraktów wypływające, wszelkie exekucyi stopnie przeciwko opieszałym Dzierżaw-

com, przez właściwe przełożone Ekonomiczne Władze były wykonywane.

Artykuł 2.

W przypadku więc gdzie Dzierżawcy dóbr Narodowych dożywotni i czasowi, emfiteutyczni i inni opłaty dzierżawne zatrzymali Władza Ekonomiczna do sekwestrowania produktów użytków dóbr zadzierżawionych, a gdyby te niebyły dostarczającemi, za poprzedzającem zleceniem Dyrektora Jeneralnego i majątku Dzierżawcy na gruncie będącego przystąpić, i wszelkie działania sekwestracyi, jako to: zajęcie, oszacowanie, przedaż nareszcie, gdzie raty sześciomiesięczne zaległy, by nawet exmissyą nie udając się o to wprzód do Sądu spornego, uskuteczniać mocna będzie.

Artykuł 3.

Areszta Administracyine na rzeczy Dzierżawcy zaprowadzone, mają tęż samą moc, jaką mają areszta Sądowe.

Artykuł 4.

Dzierżawcom którzyby postępowaniem exekucyinem Władz Ekonomicznych mniemali się bydź uciążonemi, drogę czynienia w Radach Prefekturalnych z odwołaniem się do Rady Stanu, wolno zachowujemy; tą jednak droga exekucyi wstrzymywać niemoże, chybaby Dzierżawca kwity na opłaty za które exekucya zaprowadzoną będzie, w Radzie Prefekturalnej złożył, lub Rada Stanu z ważnych bardzo przyczyn i przy złożeniu dowodów tymczasową decyzyą exekucyi aż do rozpoznania oppozycyi nie zawiesiła.

Artykuł 5.

Wykonanie wyroku tego Ministrom Naszym w czem do którego należy polecamy.

(podp:) Frederyk August.

Przez Króla. Minister Sekretarz Stanu (podp:) Stan: *Breza*. Zgodno z oryginałem Minister Sekretarz Stanu (podp:) Stan: *Breza*. (L.S.) Zgodno z oryginałem (podp:) Felix *Łubieński*. Minister Sprawiedliwości (L. S.) (podpis:) Antoni *Joneman* Sekretarz Jeneralny.

Dzień ogłoszenia dnia 14 Marca 1812 r.

Gdy zaś Władze Administracyine, którym za epoki Rządu Xięstwa Warszawskiego z mocy powyżej dopiero republikowanego Dekretu rozstrzyganie sporów wspomnionej natury poruczonem zostało, z zaprowadzeniem nowej formy Rządu w kraju tutejszym istnąć

przestały, a ztąd wynikła potrzeba zastąpienia Ich innemi Władzami Administracyinemi któreby przedmioty powyżej wymienione załatwiały; przeto Senat, oznajmuje iż Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie w miejscu Rady Prefekturalnej, a Senat Rządzący w drodze rekkursu w miejsce Rady Stanu są Władzami którym w myśl powyżej powołanego Dekretu wszelkie spory z kontraktów pomiędzy Skarbem Publicznym a Dzierżawcami dóbr Narodowych zawartych wyniknąć mogące, roztrzygać przynależy.

W Krakowie dnia 17 Czerwca 1829 r.

Za Prezesa
Kostecki.
Mieroszewski (M. P.)
Sekr: Jen: Sen:

Nro 590 *D. G. S.*

MY PREZES

i SENATOROWIE

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO i ŚCIŚLE NEUTRALNEGO MIASTA KRAKOWA i JEGO OKRĘGU.

Ponieważ wydane i drukiem ogłoszone postanowienie Nasze z dnia 15 Czerwca 1827 zaprowadzenie Domu Pracy za cel maiące, okazało się bydź w doświadczeniu do wykonania trudnem, zkąd wynikła potrzeba zastósowania administracyi onego do odkazać się na to mogacych funduszow i ograniczenia jej w szczupleiszych obrebach, wziąwszy przeto okoliczność tę pod ściśleisza rozwage, uznaliśmy zaprowadzenie nieiakiej odmiany w powyżej namienionem postanowieniu za koniecznie potrzebne;

jakoż uchylając go niniejszym, dom pr cy wedle następujących przepisow urządzonym mieć chcemy:

TYTUŁ WSTĘPNY.

ARTYKUŁ 1.

Na dom ogólny pracy przeznaczamy lokal w gmachu Rządowym przy ulicy Kanonnéj pod L. 168 stojącym, dotąd przez Dyrekcyą Policyi zajmowanym.

ARTYKUŁ 2.

Dom pracy dzielić się będzie na dwa oddziały, a mianowicie: na dom pracy dobrowolnej, gdzie każdy szukający zarobku zgłaszać się może, i tamże do czasu wolą tylko własną ograniczonego zostawać, lub też robotę podług upodobania za zaręczeniem do mieszkania swego brać, i na dom pracy przymuszonej w którym obojej płci i wszelkiego wyznania włóczęgi,

Ludzie podejrzani, bez służby zostający, i niemogący się wywieśdź z uczciwego sposobu utrzymywania się, za decyzją Władz osadzonemi będą z urzędu dla przyzwyczajenia ich do pracy, lub wyuczenia się użytecznego rzemiosła, z któregoby na przyszłość mieć mogli pewne dla siebie utrzymanie. Dom pracy dobrowolnéj w tenczas dopiero zostanie zaprowadzonym, gdy dom pracy przymuszonéj stanie na stopniu swego zupełnego rozwinięcia, i osadzeni w nim zapewniony mieć będą ciągły zarobek: nim to nastąpi, może bydź tylko zbywająca od potrzeb tego Instytutu robota zgłaszającym się dobrowolnie udzielaną, bądź w własnych mieszkaniach za zaręczeniem, bądź w domu pracy w lokalu temczasowo na ten cel przeznaczonym pracować chcącym.

TYTUŁ DRUGI

O nadzorze i administracyi domu pracy.

ARTYKUŁ 3.

Dom pracy zostawać będzie tymczasowo pod bezpośrednim kierunkiem i Władzą Dyrekcyi Policyi, nadzór zaś onegoż przy Wydziale Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym, który z Grona swego delegować będzie jednego Senatora mającego odbywać miesięczne rewizje tego Instytutu.

ARTYKUŁ 4.

Za pośrednictwem Konsystorza jeneralnego wezwanemi zostaną Zakonnicy klasztorów tutejszych aby w dni świąteczne w godzinach rannych w Kościele Sgo Michała Mszą Swiętą odprawiać, a w go-

dzinach popołudniowych w gmachu Instytutowym Nauki Chrześciańskie wykładać zechcieli, prócz tego modlitwy ranne i wieczorne codziennie odnawianemi będą.

ARTYKUŁ 5.

Bezpośredni wewnętrzny dozór i zarządzenie w domu pracy należeć będzie do Prowizora przez Senat nominowanego i przysięgą do wiernego pełnienia obowiązków zobowiązanego. Dozorców ktorych liczbę etat oznaczy, przyimować będzie i oddalać Dyrekcya Policyi podług tego jak to bydź uzna zgodne z dobrem Instytutu.

Obydwa Chirurdzy Rządowi Miasta Krakowa pełnić będą kolejno co kwartał obowiązek Urzędników zdrowia przy tym Instytucie.

ARTYKUŁ 6.

Obowiązkiem będzie Dyrekcyi Policyi:

a. Układanie coroczne etatu potrzeb przychodu i wydatku do roku finansowego zastósowanego który ulegać będzie zatwierdzeniu Senatu.

b. Staranie się o ciągły zarobek dla Osób w domu pracy osadzonych.

c. Czuwanie nad poprawą moralną i używanie do tego środków najstósowniejszych.

d. Staranie aby Osoby do domu pracy dobrowolnej zgłaszające się ile możności takową uzyskać mogły.

e. Podawanie projektów do wewnętrznych urządzeń, któreby celom w zaprowadzeniu tego Instytutu zamierzonym najtrafniej odpowiadać mogły.

f. Składanie z końcem każdego etatowego roku rachunków Senatowi pod zatwierdzenie.

g. Zdawanie Senatowi z dniem pierwszym Sierpnia corocznie rapportu, billans zeszłorocznego przychodu i wydatku, ruch Osób w domu pracy osadzonych, lub dobrowolnie tamże pracujących, a mianowicie ile ich w ciągu roku do każdego oddziału weszło, ile do wyższej klassy postąpiło, a ile wyszło, z uwagami ogólnemi wyjaśniającemi stan Instytutu i jego potrzeby wykazującego.

h. Przyimowanie Osób do domu pracy i onych wypuszczanie na wolność w przypadkach niniejszém urządzeniem oznaczonych.

i. Utrzymywanie ciągłego dozoru nad Instytutem i Prowizorem.

k. Utrzymywanie karności wewnętrznej.

l. Czuwanie nad całością własności Instytutowej i wykonaniem wszel

kich urządzeń w niniejszém postanowieniu, lub później wydać się mających dla Instytutu tego urządzeniach zawartych.

m. Zdawanie kwartalnych rapportów Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie wykazujących listę imienną Osób w Instytucie roboty przymuszonej znajdujących się i krótki obraz odmian w ruchu Osób w ciągu upłynionego kwartału zaszłych.

TYTUŁ TRZECI

O przeznaczaniu i przyimowaniu Osób do domu pracy.

ARTYKUŁ 7.

Nikt w domu pracy pomimowolnie osadzonym bydź niemoże bez decyzyi Władzy której służy prawo stanowienia w tej mierze,

ani też dłużej zatrzymywanym jak decyzja przeznaczająca go tamże obejmuje.

ARTYKUŁ 8.

Przeznaczanie do domu pracy przymuszonej następować może aż do czasu poprawy lub też do terminu wyraźnie ograniczonego w wypadku ostatnim przeznaczanie niemoże bydź dłuższem jak na miesiąc jeden, gdyby zaś wypuszczony zasłużył na powtórne go w domu pracy umieszczenie, natedy aż do czasu udowodnionej poprawy zostawać tamże musi, stopień zepsucia i szkodliwość przeznaczonego będzie wskazówką czyli tenże na czas ograniczony, czyli też jako trudny do poprawienia aż do czasu nieograniczonego, to jest okazanej poprawy, do domu pracy oddanym bydź ma.

ARTYKUŁ 9.

Dopóki fundusze na utrzymywanie domu pracy zwiększonemi niebędą, Instytut ten służyć będzie tylko do umieszczania w nim Ludzi w Mieście Krakowie i jego przedmieściach bez sposobu do życia i chęci do pracy znajdujących się, a którzy niebezpiecznemi stają się krajowi, a to za decyzjami oddziału Administracyinego w Dyrekcyi Policyi w I. Instancyi wydawanemi, z wolném odwołaniem się w dródze rekursu zaraz przy publikacyi decyzyi do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie, ktory orzecze ostatecznie. Ani założenie rekursu, ani odwołanie się do drogi łaski, nieuwalnia przeznaczonego decyzją Dyrekcyi Policyi, od témczasowego oddania go do domu pracy.

ARTYKUŁ 10.

Władze w artykule poprzednim wymienione w wydawaniu decyzyi

ściśle trzymać się będą przepisów w artykule 1 ustawy Sejmowej z dnia 3 Stycznia r. 1822 zawartych, które wyraźnie wskazują, jakie Osoby do osadzenia mimowolnego kwalifikują się, nieprzestępując nad zakres tenże prawem oznaczony.

ARTYKUŁ 11.

Przy każdéj decyzyi przeznaczającéj do osadzenia w domu pracy, dołączonym bydź powinien wywód słowny, wyjaśniający imię i nazwisko kwalifikowanego, jego wiek, miejsce urodzenia, wyznanie, czyli jest wolnym lub żonatym, czyli ma Dzieci dorosłe lub małoletnie, gdzie Żona i Dzieci znajdują się, w jakim są stanie i z czego się utrzymują, czyli ma Rodziców lub Krewnych, gdzie, w jakim stanie i czyli Ci do utrzymywania go są obowiązanemi, jakiego rzemiosła się uczył, gdzie

dotad zostawał, czyli niebył kiedy kryminalnie skarżony lub karany i z czego się teraz utrzymuje.

ARTYKUŁ 12.

Wszelkie decyzje Dyrekcyi Policyi przeznaczające do osadzenia w domu pracy, mają bydź w razie wyniesionego od tychże rekursu przesyłane Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policyi, który orzekłszy ostatecznie, takowe Dyrekcyi Policyi zwróci wraz z wywodem słownym.

ARTYKUŁ 13.

Gdyby Rodzice lub Opiekónowie którym na mocy przepisów zawartych w tytule dziewiątym Kodexu Cywilnego: "O władzy „ Ojcowskiej i zarządzeniu Opie„ kóna w art: 84 ustawy Sejmu „ Prawodawczego z roku 1825 „

służy prawo żądania zamknięcia swych Dzieci lub Pupillów w wypadkach gdzie mają ważne powody do nieukontentowania z Ich postępków, wywiodłszy się upoważnieniem Władzy Sądowej stósownie do przepisow prawa uzyskanem żądali, aby dla poprawy też Dzieci na czas rezolucią Sądu oznaczony w domu roboty zamknięte zostały i o koszta na utrzymanie tychże z Dyrekcyą Policyi jako administracją tego domu, ułożyli się; natedy niebędzie mogła Dyrekcya Policyi odmowić przyjęcia ich i umieszczenia w oddzielnym lokalu gdyby tego żądano, a nawet zatrzymania w sekrecie nazwisk Osób pod poprawę oddanych, osadzeni tym sposobem zatrudniani będą na korzyść Instytutu pracą tego rodzaju, ktoraby ich siłom i usposobieniu odpowiadała, a obok tego wpływać mogła na ich poprawę.

W dnie świąteczne w godziny popołudniowe mają bydź przypuszczane Osoby w mowie będącym sposobem osadzone, do słuchania wykładanych przez Duchownego obowiązków Nauk i wystawianych smutnych skutków, jakie z niemoralnego zachowania się wypływają, aby przez to Młodzież takowa na drogę cnoty naprowadzoną była, i aby pobyt jej w Instytucie niezostał bez korzyści.

W wypadkach gdzieby podobnie osadzeni przez krnąbrne i nieobyczajne zachowanie się potrzebowali skarcenia, natedy skarcenie takowe za zniesieniem się z Ojcem lub Opiekónem miejsce mieć może, w granicach jednak władzy Ojcowskiej nieprzechodzących.

ARTYKUŁ 14.

Jak skoro tylko Instytut pracy stanie na tym stopniu rozwinięcia,

iż niebędzie obawy aby z przymuszenia tamże osadzonym roboty brakło, mogą bydź w ten czas za zgłoszeniem się prostem do Dyrekcyi Policyi przyimowanemi i Ci do do domu roboty dobrowolnej, w oddzielnych salach założyć się mającego, którzy mając szczerą ochotę do pracy niemają sposobności zarobkowania, a nawet gdyby tego żądali i stawili zaręczenie, może im bydź wydana robota do własnego mieszkania.

ARTYKUŁ 15.

Do domu pracy niebędą przyimowani Ludzie chorzy, lub też kalectwem takiem dotknięci, któreby ich do wszelkiego rodzaju pracy niezdatnemi czyniło, ani nakoniec Ludzie podeszłym wiekiem i połączoną z tymże niemocą przyciśnieni, i pierwsi do właściwych szpitalów do wyleczenia, a

ostatni jeżeli są kraiowcami, pod opieką Towarzystwa Dobroczynności lub do szpitalów właściwej parafii oddanemi bydź mają.

ARTYKUŁ 16.

W wypadku gdyby w domu ogólnym schronienia ubogich znalazły się Osoby będące w stanie utrzymywania się przez prace, na tedy takowym zostawionym bydź ma wybòr albo opuszczenia domu schronienia ubogich, z warunkiem iż się żebractwem i włoczęgostwem trudnić niebędą, i z pracy własnej utrzymywać się obowiezuia, albo też przeiścia do domu pracy przymuszonei, gdzie tak długo zostawać będą, dopòki nieudowodnią iż maią ochotę do pracy, a następnie albo do domu pracy dobrowolnej przeniesionemi, lub też na wolność zupełną wypuszczonemi zostaną. Przeniesienie do domu

pracy przymuszonéj z domu ogólnego schronienia ubogich, będzie następować za decyzją Dyrekcyi Policyi na przedstawienie z strony Towarzystwa Dobroczynności wydaną.

TYTUŁ CZWARTY

O podziale, utrzymaniu i zatrudnieniu Osób w domu pracy osadzonych, tudzież wewnętrznym porządku.

ARTYKUŁ 17.

W domu pracy przymuszonéj osadzeni, podzielonemi bydź mają na trzy klassy, w miarę większego lub mniejszego stopnia zepsucia; klassy te Dyrekcja Policyi zaraz po przyięciu Osób naznaczać będzie podług stanu moralnego jaki się z wywodu słownego z kwalifikowanym przedsięwziętego okaże, i tak do klassy III. najniebezpieczniejsi, do klassy II. mniéj nie-

bezpieczni, a do I. klassy najmniej zepsuci umieszczonemi bydź mają.

ARTYKUŁ 18.

Każda Osoba w domu pracy przymuszonej osadzona, zachowa swój ubiór, w razie zaś gdyby takowy był do noszenia niezdatnym, administracja Instytutu sprawi mu odzież stosowną do jego kondycyi w jakiej przed osadzeniem w domu pracy zostawał, posciel i wszelkie inne potrzeby Osobom w domu pracy osadzonym, będą dostarczane również przez administracją tego Instytutu z zachowaniem baczności, aby mniej wygód doznawali w drugiej, a najmniej w trzeciej klassie umieszczeni, z zachowaniem jednak przystojności i czystości, jaka w tym Instytucie we wszystkich szczegołach ściśle przestrzeganą bydź powinna.

ARTYKUŁ 19.

Wszystkie Osoby w domu pracy przymuszonej i dobrowolnej o-

sadzone, żywionemi będą w Instytucie, żadnych pieniędzy do rąk niepobierając.

ARTYKUŁ 20.

Gdy klassy stanowią różnicę pomiędzy większym lub mniejszym stopniem zepsucia, przeto dla skłonienia więcej zepsutych do starania się o przejście do klassy wyższej, mają bydź w miarę klass naznaczane osadzonym coraz lżejsze i korzystniejsze roboty, bądź w domu bądz za domem; a nawet zostający w klassie I. niebędą mogli bydź użytemi po za domem, chyba na własne żądanie.

ARTYKUŁ 21.

Lubo rodzaj pracy którym zostający w domu roboty mają bydź zatrudniani, nieda się stale oznaczyć, bowiem ten zależy od okoliczności częstej zmianie ulegających, przecież ponieważ domem pracy zamierzona jest poprawa i

nastręczenie sposobności utrzymywania się po wyjściu przez pracę, przeto wszelkie takie roboty przez zostających w domu pracy przedsiębranemi bydź mogą, ktoreby do pracowitości wdrożyć i korzyść przynajmniej zaspokojeniu gwałtowniejszych potrzeb odpowiadającą przynosić mogły, dla tego zaprowadzone bydź powinny w domu pracy warsztaty, na ktòrychby wszelkie potrzeby dla szpitalów, więzień, Milicyi ile możności wyrabianemi były, i z osadzanych także jedni aby się sposobili do rzemiosł lub rękodzielnictwa, a inni przygotowywali onymże materiały przędzeniem, gręplowaniem i t. p. robotami, oprocz tego w braku robòt w samym Instytucie mogą osadzeni w domu roboty przymuszonèj a dobrowolnèj o ile zechcą użytemi bydź do plantacyi i innych fabrycznych robòt, w czem Dyrekcja Policyi z Komite-

tem Ekonomicznym znosić się będzie.

ARTYKUŁ 22.

Do posługi domowéj wewnątrz Instytutu używanemi będą codzień kolejno osadzeni w domu roboty przymuszonéj z zachowaniem względu na klassy przy wyborze posługi.

ARTYKUŁ 23.

Dyrekcja Policyi przepisze porządek codziennych czynności tak w dnie świąteczne jak i powszechne, z zachowaniem względu na różnowierców, i porządek ten który w każdéj sali na tablicy wypisanym znajdować się powinien, ściśle zawsze zachowywanym bydź ma, jako na poprawę wiele wpływać mający.

ARTYKUŁ 24.

Dla zapobieżenia wszelkiemu zepsuciu i nieobyczajności mają bydź sale Kobiet od sal Mężczyzn zupełnie oddzielonemi i wszelka

pomiędzy temiż kommunikacja zniesioną. Młodzież zaś umieszczoną bydź ma pomiędzy zostającemi w klassie I. a to w celu zapobieżenia by złym przykładem klass niższych prowadzona, bardziej obyczajów swych niepopsuła, co jednak niebędzie jej nadawało prawa do korzyści zostającym w klassie I. pozwolonych, jeżeli do tejże rzeczywiście nie została przypuszczoną.

ARTYKUŁ 25.

Ponieważ czystość i ochędóstwo wiele do zdrowia i obyczajów wpływa, przeto w Instytucie pracy jak naiściślej przestrzeganém bydź ma, iżby tak w Osobach jak pościeli, sprzętach i całych salonach, największa czystość zachowywaną była, a Ci którzyby w ochędóstwie opuszczali się, mają bydź drogą karności do utrzymywania takowego znaglanemi, końcem czego czynione bydź ma-

ją przez Urzędnika zdrowia częste rewizie, i gdyby wyrzut zaraźliwy lub inna podobnego rodzaju choroba odkrytą została, podlegający jéj natychmiast odłączeni i do właściwego Instytutu dla wyleczenia odesłanemi będą.

ARTYKUŁ 26.

Gdyby wydarzyło się, iżby Rodzice w domu pracy osadzeni mieli przy sobie Dzieci niebędące jeszcze w stanie zapracować na własne wyżywienie, lecz zostające w tym wieku iżby początkowe nauki brać mogły, natedy od Rodziców swych w domu pracy przymuszonéj zostających odłączonemi i pod opiekę Towarzystwa Dobroczynności dla wzięcia Nauki w Szkole tego Instytutu, a następnie umieszczenia przy warsztatach lub na służbę oddanemi będą.

TYTUŁ PIĄTY

O karności wewnętrznéj.

ARTYKUŁ 27.

Gdy Osoby w Instytucie pracy przymuszonéj zostające, mieć zwykły nałogi które z trudnością wykorzeniać przychodzi, gdy przyzwyczajeni do próżniactwa nie z łatwością poddają się porządkowi i pracy, przeto zaprowadzenie i utrzymanie karności jest warunkiem równie pożytecznym jak nieodzownym, nieposłuszeństwo więc, ukradkowe pijaństwo, swarliwość, nieobyczajność, rozszerzanie niemoralnych zasad, podburzanie drugich i próżniactwo, surowo karaném bydź powinno, jak przeciwnie okazywana poprawa bez wynagrodzenia zostawać niema.

ARTYKUŁ 28.

Następujące kary w domu pracy przymuszonéj w celu poprawy

osadzonych tamże Osób używanemi będą:

1. Odłączenie i skazanie do miejsc dla pokuty wyznaczonych.
2. Post przez ograniczenie pokarmu do chleba i wody, w granicach ustawą karną części drugiej wskazanych.
3. Zamykanie w samotnym areszcie
4. Chłosta w klassie II. i III.

ARTYKUŁ 29.

Na kary w artykule poprzednim wymienione, skazywać będzie oddział Administracyiny w Dyrekcyi Policyi, z wolnem odwołaniem się w drodze rekursu do Wydziału Spraw Wewn: i Policyi w Senacie.

ARTYKUŁ 30.

Jako wynagrodzenia używane będą następujące środki:

1. Wolny wybòr roboty i miejsc w roboczych, jadalnych i sypialnych salach.

2. Pozwolenie na odbieranie odwiedzin od krewnych i przyjaciół w dniach świątecznych, tudzież pisania listów, które jednak wprzód przez Prowizora przeczytanemi będą.
3. Tym, którzy w klassie I. znajdują się, pozwolenie wychodzenia na czas ograniczony, znajdującym się zaś w klassie II. i III. podobne pozwolenie udzielanem bydź niema.
4. Posuwanie z III. do II. a z II. do I. klassy.
5. Powierzanie dozorstwa nad innemi.
6. Uwolnienie z domu pracy przed upłynionym czasem decyzią przeznaczającą na osadzenie zakreślonym.
7. W stosunku ile się stał użytecznym Instytutowi, wynagrodzenie pieniężne przy uwolnieniu z domu pracy.

ARTYKUŁ 31.

Wynagrodzenia w artykule poprzedním oznaczone, oddział Administracyjny w Dyrekcyi Policyi udzielać będzie mocen.

TYTUŁ SZÓSTY

O wyiściu z domu pracy.

ARTYKUŁ 32.

Z domu pracy przymuszonej uwalniać będzie Dyrekcja Policyi i to w wypadkach następujących:

a. Gdy skazany udowodni rzeczywistą poprawę, to jest: gdy zachowuje się moralnie, jest pracowitym, lub nauczył się jakiego przemysłu, z którego za wyiściem z domu pracy uczciwie utrzymać się może.

b. Gdy czas na który kto decyzją prawomocną do zostawania w domu pracy przeznaczonym został, upłynał.

c. Gdy za osadzonym daje krewny jego zaręczenie, lub jaki Obywatel, (jeżeli tenże krewny lub

Obywatel w kraju osiadły i w stanie odpowiedzialności zostaje) iż skazany, za wypuszczeniem obejmie zaraz służbę, lub inny uczciwy rodzaj przemysłu przedsięweźmie, i że w czasie gdyby tak uwolniony w ciągu roku powróciwszy do swych nałogów włóczęgostwa, próżniactwa, żebractwa, na odwrót do domu pracy wziętym został, natedy Zaręczający na fundusz Instytutu domu pracy opłaci karę pieniężną przez Dyrekcją Policyi wymierzyć się mającą, która jednak kwoty złpols: 200 przenosić nie powinna.

d. Gdy o zostającego w Instytucie zgłosi się ktoś dla wzięcia go w swą służbę, i takowego rzeczywiście za ugodą w Instytucie zawrzeć się mającą przyimie, gdyby z służby uszedł, winien będzie o tem zaraz Dyrekcją Policyi zawiadomić.

e. Gdyby zaszła nakoniec nieprzewidziana okoliczność, któraby

osadzonemu zapewniała dostateczny fundusz do utrzymywania.

ARTYKUŁ 33.

O umieszczenie tych którzy wedle mniemania jako poprawieni, wkrotce wypuszczonemi bydź mają szczególne musi bydź miane staranie, i gdyby się nienastręczała sposobność ich umieszczenia, Dyrekcja Policyi przez pisma publiczne zawiadomiać będzie o znajdowaniu się w Instytucie Osób, zdolność do pewnego wymienić się mającego rodzaju służby lub pracy posiadających, zamilczając nazwiska tychże. Młodszych starać się będzie Dyrekcja Policyi mieścić po warsztatach dla usposobienia ich do rzemiosł, lub też przynajmniej ułatwić im objęcie służby; i aby zostawieni sobie samym, po wypuszczeniu z służby do błędów dawnych niepowracali.

ARTYKUŁ 34.

Wypuszczonego z domu pracy przymuszonej w jakikolwiek bądź

sposob, zaopatrzywszy Dyrekcja Policyi w kartę bezpieczeństwa, odeszle pod baczne oko Wójtowi gminy właściwej, u ktorego równie jak i w Dyrekcyi Policyi w przeciągu 24 godzin wskazać ma miejsce zamieszkania obranego, jeżeli w Mieście Krakowie lub jego przedmieściach pozostać zamyśla. Obowiązkiem zaś będzie tak Dyrekcyi Policyi jako też i Wójtów gminnych szczególniejsze czuwanie nad sposobem zachowania się podobnego rodzaju Ludzi, a w razie gdyby do dawnych nałogów powrócili, tychże ująć i do aresztów Policyinych dostawić, zkąd według form wyżej wskazanych do domu pracy na odwrót odesłanemi będą bywali.

ARTYKUŁ 35.

Osoby małoletnie przez Rodziców lub Opiekonów dla poprawy czasowej do domu pracy przymuszonej z zachowaniem form w art: 13 niniejszego urządzenia objętych oddane, za zgłoszeniem się prostem Ojca lub Opiekona zaraz uwolnio-

nemi i do rąk tychże, lub umocowanych przez nich Osob wprost oddanemi bydź powinny.

ARTYKUŁ 36.

Zostający w domu pracy dobrowolnej każdej chwili z tegoż domu uwolnionemi bydź powinni, jak skoro tegoż zażądają, byle nic Instytutowi dłużnemi niepozostali.

TYTUŁ SIÓDMY

O funduszach Instytutu domu pracy.

ARTYKUŁ 37.

Fundusze ogólne domu pracy, gdy ten dotąd żadnego niema stałego uposażenia, składać się będą:

a. Z zarobku individualnego Osób pracujących.

b. Z kar pieniężnych od Zaręczycieli.

c. Z zasiłku jaki skarb Publiczny stosownie do funduszów na ten cel budgetem odkazanych udzielać będzie.

d. Z zapisów i ofiar dobrowolnych przez Obywateli na ten cel przekazywanych.

TYTUŁ ÓSMY.

Urządzenie ogólne.

ARTYKUŁ 38.

Dyrekcja Policyi stósownie do ducha niniejszych zasad, ułoży projekt porządku jaki wewnątrz Instytutu zachowany bydź będzie winien, przepisze manipulacją rachunkowości i kassy, i przygotuie instrukcje dla każdego z Officjalistów podług których obowiązki swe pełnić obowiązani będą i takowe projekta Senatowi do zatwierdzenia przedstawi.

ARTYKUŁ 39.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia w czem do kogo należy polecamy.

Działo się na posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia pierwszego Lutego, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego roku.

(L.S.) *Wodzicki.*
Mieroszewski S. J. S.